

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/28/2013
Identifikačné číslo spisu:	3012200721
Dátum vydania rozhodnutia:	02.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3012200721.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: X. Q., bytom R. nad K. č. XXX, zastúpeného JUDr. Jánom Vaškom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Podjavorinskej 3, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o úrazovú rentu, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 11. apríla 2013, č. k. 12Sd/259/2012-31, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 11. apríla 2013, č. k. 12Sd/259/2012-31 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. 2197-50/2012-BA zo dňa 1. augusta 2012 z r u š u j e a v e c v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi do rúk jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Vaška náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 383,77 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne č. 2197-50/2012-BA zo dňa 1. augusta 2012, ktorým (okrem iného) pod bodom 3) rozhodla podľa § 89a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZSP“) o zániku nároku navrhovateľa na úrazovú rentu dňom 11. júla 2012, ku ktorému dovŕšil dôchodkový vek.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že na základe žiadosti navrhovateľa o priznanie úrazovej renty podľa § 89 ZSP z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu bol navrhovateľovi priznaný nárok na úrazovú rentu odo dňa dátumu zhoršenia zdravotného stavu, t.j. od 9. augusta 2007, ktorá skutočnosť je uvedená vo výroku rozhodnutia pod bodom 2), ktorý sa stal právoplatný. Tvrdenie navrhovateľa, že odporkyňa mala navrhovateľovi priznať úrazovú rentu v zmysle § 293o ZSP zákona, považoval za irelevantné, pretože navrhovateľ nespĺňa podmienky stanovené v § 293o ZSP, nakoľko jeho nárok na úrazovú rentu, na ktorú bola prekvalifikovaná jeho strata na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti podľa § 272 ods. 3 ZSP síce k 31. júlu 2006 trval, ale na základe žiadosti navrhovateľa o priznanie úrazovej renty podľa § 88 bol navrhovateľovi odo dňa 9. augusta 2007

priznaný nárok na úrazovú rentu z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu podľa § 88, ktorý trval do dňa dovŕšenia dôchodkového veku. Z uvedeného dôvodu rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Rozhodnutie odporkyne považoval za nesprávne a nezákonné, lebo ním bolo rozhodnuté, že vyplácanie úrazovej renty mu končí dňom priznania starobného dôchodku, hoci u neho ide o prípad, tzv. transformovanej úrazovej renty, teda prípad prevzatia vyplácania náhrady straty na zárobku po skončení práceneschopnosti vyplácanej do 31. decembra 2003, ktorá bola zo zákona prevzatá odporkyňou podľa § 272 ods. 1 až 3 ZSP. Argumentoval, že v prípade akceptovania názoru odporkyne, ktorý si osvojil aj krajský súd, že v prípade zvýšenia úrazovej renty ide o novú žiadosť o priznanie úrazovej renty, dospelo by sa k nelogickému záveru, že ten, kto zhoršený zdravotný stav nemal a poberá tzv. transformovanú úrazovú rentu, má nárok na jej doživotné vyplácanie a komu sa zdravotný stav zhorší, tomu nárok na vyplácanie úrazovej renty zanikne dňom dovŕšenia dôchodkového veku, čo je nesporne nezákonné a v rozpore so samotným zmyslom zákona i Ústavou Slovenskej republiky. Podľa názoru navrhovateľa sa krajský súd jeho argumentmi nezaoberal. So závermi, ku ktorým krajský súd dospel, sa podľa neho nemožno stotožniť, keďže nie sú ani dostatočne a zrozumiteľne zdôvodnené, v dôsledku čoho rozhodnutie krajského súdu považoval za nepreskúmateľné, pričom sú dané dôvody odvolania podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p. Navrhol preto rozsudok krajského súdu zmeniť, rozhodnutie odporkyne zrušiť a vec jej vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov prvostupňového konania vo výške 315,89 € a odvolacieho konania vo výške 67,88 € k rukám jeho právneho zástupcu.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na to, že žiadosť navrhovateľa zo dňa 20. septembra 2004, ktorou žiadal, ako tvrdí o zvýšenie už priznanej a poberanej úrazovej renty - tzv. transformovanej úrazovej renty z dôvodu, že jeho zdravotný stav sa zhoršil, nebolo možné posúdiť inak, len ako žiadosť podľa § 88 ZSP, pretože zákon neobsahuje ustanovenie o zvyšovaní transformovanej úrazovej renty z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu. Uvedeným spôsobom odporkyňa aj postupovala, navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 2. decembra 2014 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia o zániku nároku na úrazovú rentu podľa § 89a ZSP.

Medzi účastníkmi bolo sporné, či sa na posúdenie nároku na úrazovú rentu navrhovateľa má použiť ustanovenie § 89a ZSP.

Podľa § 89a ZSP nárok na úrazovú rentu zaniká dňom dovŕšenia dôchodkového veku alebo dňom priznania predčasného starobného dôchodku.

Nebolo sporné, že navrhovateľ bol poberateľom náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá sa vyplácala k 31. decembru 2003, a nárok na jej výplatu trval aj po tomto dni, a preto sa od 1. januára 2004 považuje za úrazovú rentu, ktorá ku dňu 1. januára 2004 mu patrila v sume 162,72 € /4902 Sk/ mesačne.

Taktiež nebolo sporné, že z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľ žiadosťou z 20. septembra 2004 požiadal o úrazovú rentu a odporkyňa mu nárok na úrazovú rentu podľa § 88 ZSP priznala od 9. augusta 2007 rozhodnutím z 1. augusta 2012, keď jej predchádzajúce rozhodnutia z 13. októbra 2008 a 29. marca 2011 boli v rámci súdneho prieskumu zrušené.

Podľa § 88 ZSP poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby

z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 88 ods. 3 ZSP pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji pracovnej schopnosti.

Podľa § 89 ods. 4 ZSP ak u poškodeného došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania, doterajšia suma úrazovej renty sa upraví v pomere novej percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti k doterajšej percentuálnej miere poklesu pracovnej schopnosti odo dňa zmeny poklesu pracovnej schopnosti.

Plnenia vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003; ak nárok na výplatu týchto plnení trval k 31. decembru 2003, plnenia sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 260 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá sa vyplácala k 31. decembru 2003, a nárok na jej výplatu trvá aj po tomto dni, sa považuje od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrila do 31. decembra 2003. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane (§ 272 ods. 3 ZSP).

Ak nárok na výplatu úrazovej renty, na ktorú bola prekvalifikovaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa § 272 ods. 3, trvá k 31. júlu 2006, úrazová renta sa vypláca po tomto dni aj po priznaní starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo po dovŕšení 65 rokov veku poberateľa (§ 293o ods. 1 v spojení s § 293ay ZSP).

Pokiaľ zákonodarca v ustanovení § 272 ods. 3 ZSP použil termín „považuje sa“ znamená to, že náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti je aj po 31. decembri 2003 naďalej náhradou za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti; za úrazovú rentu upravenú v §§ 88 a nasl. ZSP sa iba považuje a to na účely jej ďalšej výplaty po 31. decembri 2003, na účely jej valorizácie podľa § 89 ods. 8 ZSP, resp. úpravy jej výšky pri zmene pracovnej schopnosti jej poberateľa podľa § 88 ods. 3 a § 89 ods. 4 ZSP.

Na rozdiel od nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti ide v prípade úrazovej renty podľa § 88 ods. 1 ZSP o iný nárok, ktorý môže vzniknúť najskôr od 1. januára 2004.

Z okolností prípadu vyplýva, že navrhovateľ bol poberateľom náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktorá je od 1. januára 2004 v zmysle § 272 ods. 3 ZSP považovaná za úrazovú rentu.

Odporkyňa argumentovala tým, že navrhovateľ požiadal o priznanie úrazovej renty podľa § 88 ZSP z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu a to žiadosťou, spísanou na pobočke Sociálnej poisťovne. Z podaní navrhovateľa je však zrejmé, že jeho úmyslom nebolo priznanie „novej“ úrazovej renty, ale zvýšenie dovtedy poberanej úrazovej renty, vyplácanej podľa § 272 ods. 3 ZSP, teda zvýšenie náhrady za stratu na zárobku ako to tunajší súd v danej veci už raz konštatoval vo svojom rozhodnutí 9So/180/2011 z 30. mája 2012 /č.l. 4-5/.

Odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľovi naďalej trvá nárok na výplatu náhrady za stratu na

zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, považovanej podľa § 272 ods. 3 ZSP za úrazovú rentu, a to od 09. augusta 2007 vo výške určenej podľa § 89 ods. 4 ZSP. Na tomto závere nič nemení ani tá skutočnosť, že navrhovateľ voči bodu 2) preskúmaného rozhodnutia zo dňa 1. augusta 2012, ktorým rozhodnutím odporkyňa navrhovateľovi od 9. augusta 2007 „priznala úrazovú rentu“ podľa § 88 ZSP, opravný prostriedok nepodal, v dôsledku čoho sa tento výrok stal právoplatným. Záveru o trvaní nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vo výške určenej podľa § 89 ods. 4 ZSP napovedá aj skutočnosť, že žiadne ustanovenie zákona č. 461/2003 Z. z. neupravuje zánik nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti pre súbeh s nárokom na úrazovú rentu. Z vyššie uvedeného naopak vyplýva, že zákonodarca taký súbeh vôbec nepredpokladal a v prípade zmeny pracovnej schopnosti tak môže dôjsť len k zníženiu alebo zvýšeniu úrazovej renty priznanej po 31. decembri 2003, alebo k zníženiu, resp. zvýšeniu náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, považovanej za úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 ZSP.

Keďže navrhovateľ má naďalej nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti podľa § 272 ods. 3 ZSP, nie je možné v jeho prípade aplikovať ustanovenie § 89a ZSP.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd rozhodnutie odporkyne nepovažoval za súladné so zákonom a preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.4 OSP).

V prejednávanej veci bol navrhovateľ úspešný. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal ich náhradu pozostávajúcu z náhrady trov právneho zastúpenia, a to: odmeny advokáta podľa § 11 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov za 2 úkony právnej služby v roku 2012 po 58,69 € za prevzatie a prípravu právneho zastúpenia a za podanie opravného prostriedku, za 1 úkon právnej služby v roku 2013 vo výške 60,07 € za účasť na pojednávaní konanom dňa 11. apríla 2013 pred krajským súdom spolu s režijným paušálom vo výške 2 x 7,63 € + 1 x 7,81 €, čo v sumáre predstavuje sumu 200,52 €. Advokát vyčíslil aj trovy cestovného a náhrady za stratu času. Cestovné na pojednávanie krajského súdu činilo celkovo 37,31 €, t.j. 2x z Prievdže do Trenčína (2 x 65 km) pri spotrebe vozidla Ford Focus C - MAX 7,11 PHM po 1,462 € a amortizácii 0,183 €/km. Náhradu stratu času právny zástupca vyúčtoval vo výške 78,06 € za 6 polhodín po 13,01 €. Náhrada trov prvostupňového konania tak predstavuje sumu 315,89 €.

Navrhovateľovi patrí aj náhrada trov odvolacieho konania vo výške 67,88 €, a to za podanie odvolania z 27. mája 2013 vo výške 60,07 € a k tomuto úkonu prislúchajúci režijný paušál 7,81 €.

Náhradu trov konania v celkovej výške 383,77 € je odporkyňa povinná v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť navrhovateľovi do rúk jeho právneho zástupcu v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.